

REGÉLŐ.

PESTI DIVATLAP.

—•• Második év. ••—

Kiadja és szerkeszti Garay János.

Csütörtök,

36.sz.

máj. 4. 1843.

Megjelenik minden heten kétszer egy divat képpel. Előfizetheti minden k. postabiztatónál. Külföldre csak a' bécsi k. főpostánál. Kolozsvárott t. Méhes urnál. — Ára felévre, helyben 6 ft. postán 6 ft. pengő pénz. Kiadó hivatal, Leopold-utca az apácák' során levő 189 sz. Rottenbiller-ház' második emeletében.

CSIPETEK

a' pipereasztal' titkos szelenczéből.

Nem vélünk templomrablást elkövetni, midőn a' pipere asztal' sanctuariumát, a' titkok' titkát jelen czikkelyünk által vakmerően feltörni 's annak titkait elárulni látszatunk. Adataink historiai tekintélylyel bírnak, mert az örök történetek' folyamából merítvük, 's ha ki mégis szépnem iránti hűtlenségi bűn' vétkével vádolna bennünket közlésükért, minden feleletterhet, finom szerkesztői csellemmel, csupa collegialis méltányból, 's a' vett jóérti háladatosságból, mint már ez az ujság-íróknál szokás, forrásunkra a' lipcei Charivarira hárítunk.

A' némberek' vágya, magokat fiatalbakká és szebbekké tenni mint mi-nők, egyidős a' világgal — ugymond az idézett lap. E' vágy fedezte fel el-sőbbben a' kendőzést.

Bizonyos hagyomány szerint már Éva is kendőzte magát a' paradicsom-

ban; fájdalom azonban, nem tudni mi-vel. —

A' legrégibb kendőszer piskolczból készítettett; már Hiob' lányai is használták ezt szepítőszerül. A' kaczer zsidó hölgyek ezzel festék szemeiket, hogy azok nagyobbak 's élénkebbek legyenek. Még a' gonosz Jesabel sem veté meg e' kendőzöt. — Később a' krétát, bablisztet, mézet és sáfrányt használták a' bőr' fehérsége vagy piros-sága' emelésére 's az őszi testszínre, a' tavasz' rózsái 's liliomainak felvarázslá-sára.

Az egyptomi némberek a' kroko-dil' emésztékéből fedeztek fel hatalmas szepítőszert. Ugyan ezen vegyitekből szándékozott két ezer évvel később Giuseppe Balsamo a' Cagliostro-nak nevezett elhírhedt nyeglér bizonyos örök-re ifjító létszeszt leszüdni.

A' kendőzés Görögthonban már a' legrégibb ókorban ismerteté. Már Angelo, Jupiter 's Juno' lánya ellopá tetszvágyó anyja' kendőszelenczét, hogy vele barátnéját Európát Age-nor' leányát megajándékozza. Theo-

phrast említ valami rhizion nevű gyö-
keret, miből korának asszonyai piros
kendőszert nyertek, mi az arczszínnek
a' rőzsa' illatos kármínját kölesönző.

A' görögnektől tanulak el Róma'
szépei a' kendőzés' mesterségét. Már
Plautus' idejében divatozott az arcz'
kipirosítása. Ovid, szerelemlről írt
könyvében egy kendőszerre tanít, mi
tojás' fehérébeni feloszlatott lybiai ár-
pa 's kakukborsónak porlasztott szár-
vasszarvval elzuzott narcisshagymával,
gummi-val, hetruriai lisztel 's mézzel
elegyítéséből állt elő.

A' római kaczérnők később szá-
mártejjel mosdottak. Nero' kedvese, a'
bájló Poppaea Sabina, ötszáz vemhes-
szamarat tartott, hogy tejökben füröd-
ve bőre tavaszszinét megőrizze.

Julius Caesar' idejében a' britt ném-
berek égkéek festékekkel kendőzgették
magokat.

A' tizenharmadik században sali-
celtoi Vilmos a' higanyvizet ajánlá ken-
dőszerül.

A' tizenhatodik század' első felében
Medicis Katalin, második Henrik' neje,
hozta be Frankföldre a' kendőzés' di-
vatát 's innét terjedt az szerte leginkább
tizenegyedik Lajos' korában — Eu-
ropában el. De azért Frankföld maradt
azon ország, hol legtöbb kendőszert
fogyasztottak el. Még halvan év előtt
is, 's főkép a' főbbrangú osztlályoktól
évenként három millió tégely kendőszer
használtatott fel. Chevalier d'Elbée
1781-ben pamphletjában azt tanácsolja
a' francia kormánynak, hogy tegye a'
kendőszer' készítését egyedárújává 's
ezt olly kötelezés alatt adja át valami
társulatnak, hogy ez minden tégelytől
huszonöt soust fizessen az álladalom-

nak, melly kendőszeradóztatás az ál-
ladalomnak évenként mintegy 375,000
frankot jövedelmez vala. Az indítványo-
zó azt kívánta, hogy ezen fényüzési adó'
jövedelme a' tisztözvegynék' évdjára
fordíttassék, miről azonban a' kormány
mit sem akart tudni. — Az 1791. fran-
czia forradalom, — a' kendőzést is
száműzte. Ma már ott — mint általá-
ban minden miveltebb országokban —
a' némbereknek csak két osztálya ken-
dőzi magát: a' grisettek 's a' színész-
nők. —

A' kendőzésről menjünk át az illat-
szerekre. Az illatosítás' divatját a' ke-
letiek találták fel, kiknek kipárolgások
miatt nem a' legjobb szagok volt 's azért
eszközökről gondoskodtak, magokat is-
mét jószaguakká tenni. A' régi kele-
tiek jószagú vízzel fecskendezték
ágyaikat 's fejök 's lábokat jószagú ola-
jokkal kenték. Salamon király, korának
egyik legelsőbb piperkőcze, már ke-
nősözte haját, mert azt papolja: „Ne
szűkölködjék fejetek a' kenetben.“ Ked-
vese is szenvedélyes tisztelője lehetett
az illatoknak, mert azt énekli az énekek'
éneke 4 egész 10. 11. v: Keneteid' illata
felülmul minden fűszereket, ruháid'
illata olyan mint a' Libanon' illata.

A' müthologia' hősei sem utálták az
illatosítást. A' barátságos Bacchus'
fürteiről — mint Ovid énekli — myr-
ha csepegett. Ha Bacchus még ma is
élne, tán a' myrrha helyett arslánkenő-
csőt használna.

A' homéri hősök is kenték hajokat,
szemük, 's arczukat 's egész testüket.
Az ékes Polykaste, Nestor' lánya, a' de-
rék Telemachot Ulysses' fiát jó illatú
olajjal kente.

E' szokás görögföldről Rómába költözött. — Horác énekli odájában „Hadd folyjon a' palaczkokból a' jó illatú víz.“ Az ó Rómában voltak emberek, kik életmódul a' füstölést választák. Ezek alabrum-nak nevezett nyilvános helyen árulgták igen nagy árért Arabia' minden illatszereit. Augustus császár' ösapja — a' mint Svetonius értesít — illatárus volt Ariciában. Juba, a' mauritan király egy illatárusnéba volt szerelmes. Cajus naponként szagos vízben fürdött 's Caesar' vitéz legioin pedig az ember már messzéről megérezte az illat- 's kenetszagot. Nero a' palozsna emlékü zsarnok héten át több illatszert fogyasztott el, mint Róma' minden örömlányai egy hold alatt.

A' homályos ókorban a' foenicziai Tyros látta el a' három világrészt illatszerekkel, korunkban pedig egy francia város (Grasse megyében) üzi a' legnagyobb illatszerkereskedést's évenként csak Levantebe is több mint nyolcz millió franknyi illatszert szállít.

Mint a' madarakat tollukról úgy a' társasköröket beletartozó embereivel, illatozásukról lehet megítélni. Az uriasvilág jelenleg csak három finom illatszert ismer: a' Patchoulyt, vétivèret 's a' kölni vizet. A' két első előbb vagy utóbb új találmányok által ismét háttérbe tolatik; az egyetlen illatszer, melly mindenkor a' divat' kegyében álland, a' kölni viz. A' mi a' rózsa a' virágok közt, az a' kölni viz az illatszeresek közt. Vive Jean Maria Farina!

Rózsaoalajjal ma már csak a' török zsidók 's a' keresztyén kalandorok kenekednek; műlovarok, színészek 's kőtéltánczosok extrait de mousselinet vagy bouquet de jasmint, grisettek le-

vendulavizet, az örömlányok pedig moschust használnak.

Nincs távol az idő, midőn már a' magas aristokratia az ugynevezett crêmeje a' finom társaságnak, hajából, ruháiból, zsebkendőiből minden illatszert száműzend 's magát épen nem szagosítandja, már csak azért sem, hogy ma már minden boltálló abba helyízi erős oldalát.

Térjünk át még a' női ékaszal' két legszebb kellékeire: a' gyöngyökre 's gyémántokra.

A' gyöngyök már az avas ókorban — 's különösen keleten — a' gyöngy volt legfőbb dísze, legszebb éke a' nőnek, kit egy keleti férfi a' gyöngyök' gyöngyének nevez. Hiob' könyvében a' gyöngyök úgy említetnek mint legdrágább ékszerek. Tertullian a' szent egyházatya a' gyöngyöket „maris poma“-nak „tenger' almáinak“ nevezi. — Plinius egy gyöngyszemről tesz említést, melyet Cleopatra a' győztes Antonius' megvendéglése' alkalmával borba oszlatott fel. A' gyöngy ötvennyolczezer négy száz millió sestertiát (mintegy egymillió kétszáz ötven ezer tallért) ért. A' tékozlásnak hasonnemű két esetét mutatja fel Angolföld' története is. Sir Whittington Rikard egy vendégségen, mit várában V. Henrik' tiszteletére adott, Cleopatra' példáját utánzá. Egy yorki zsidó 1569-ben Erzsébet királynénak egy gyöngyöt árulgatott huszezer font sterlingért. A' királyné drágálta azt. Grosham Tamás egy londoni kalmár megvette a' gyöngyöt, 's porrá törve egy pohár rajnáiba öntötte, mit azután királynéja' egészségeért kiürített. Ma már az ember, ki hazafiságát így akarná kimutat-

ni, a' Bedlamba kerülne — pedig jog-
uton. IV. Pál pápa egy velencei kal-
mártól egy mogyorónyi nagyságú gyön-
gyöt 44,000 aranyért vásárolt meg. A'
velencei köztársaság egykor Soliman
török császárt közkincstárából egy
gyönggyel tisztelte meg, minek érték-
két 100,000 koronásra teszik. A' szultán
— mint ezt egy olasz történetíró be-
széli — e' kincset egy velencei nemes
hölgy' oltárára szentelé egyetlen éj'
boldogságáért.

A' legnevezetesebb gyöngyfenékek
Ceylon' keleti oldalán, Jáva, Japan, Su-
matraban találtnak. A' ceyloni kormá-
ny, melly a' gyöngyhalászatot ma-
gán személyeknek haszonbérbe adta,
évenként egy millió tallért kap ezért.

Linné e' híres fűvész fel igyeke-
zett fedezni, a' közönséges folyamcsi-
gák' kifurása által mesterséges útoni
gyöngykészítés' titkát. azt regélik, hogy
ezen titkot 500 aranyért adta el egy
svéd kalmárnak; de sem ez sem utó-
dai nem látszanak a' titkot foganato-
sítani.

A' legdrágább gyöngyök az orosz
császárné 's angol királyné' birtokában
vannak: az első tizenhét millió ezüst ru-
belre, a' másiké nyolcz millió ft. ster-
lingre becsültetik.

A' gyöngynek vetélytársa a' gyémánt.
A' legszebb gyémántok Keletindióban,
Punnah' környékén, — 's Brasiáliában az
ugynevezett gyémántkerületben talál-
tnak. E' kerület' fővárosa Tejuco,
hol a' gyémántmosás' fő-igazgatósága
lakik. Mintegy ötven év alatt (1770—
1818) az egész kerületből 40—50 mil-
lio tallér értékű gyémántot nyertek.
Ha a' néger szerencsés valami 17½
karatnyi gyémántot találni, díjúl sza-

baddá tétetik; — a' kisebb találasok
szinte megdíjaztnak. A' tejucoi
kincstárban a' gyémántok többféle zá-
rú szekrényekben tartatnak, miknek
kulcsai többféle felvigyázókra bizatnak.
A' gyémántleltár évenként egyszer
katonai őrizet mellett Rio Janieróba
szállíttatik. Az erre rendelt katonák e'
megbizást jóviseletök' jutalmának néz-
hetik.

Az ismert legnagyobb gyémánt
portugalli királyné Donna Maria da Glo-
ria' kincstárában van. Az 1680 karatot
vagy körülbelől 23 latot nyom, csak-
nem akkora mint egy strucztojás, 1479
millió aranyra vagy 1568 millió tallér-
ra becsültetik. Az orosz császár 779
karatnyit 's 34 millió tallér értékű gyé-
mántot bir. A' nagy mogul, gyémántja
279 karatot nyom 's hat millió tallért
ér, regent vagy Pitt 136 karat nehéz 's
egy millio tallérre becsültetik, előbb 15
's 16. Lajos 's a' császár' birtokában volt,
de a' Belle-Allianci csatánál poroszok'
martaléka lett. Egy nem kevésb érté-
kű 130 karatos gyémántja van az au-
striai háznak is.

Bár csak mind e' kincsek enyékek
volnának, hogy hű hódolatom' jeléül e'
sorok' bájos olvasónéi lábaihoz rakhat-
nám; mivel azonban azok nincsenek
hatalmamban, olvasónéimnak csak ezen
jó tanácscsal szolgálhatok:

„Gyémántnál 's gyöngynél jobban
ékit titeket egy nyájas mosoly.“